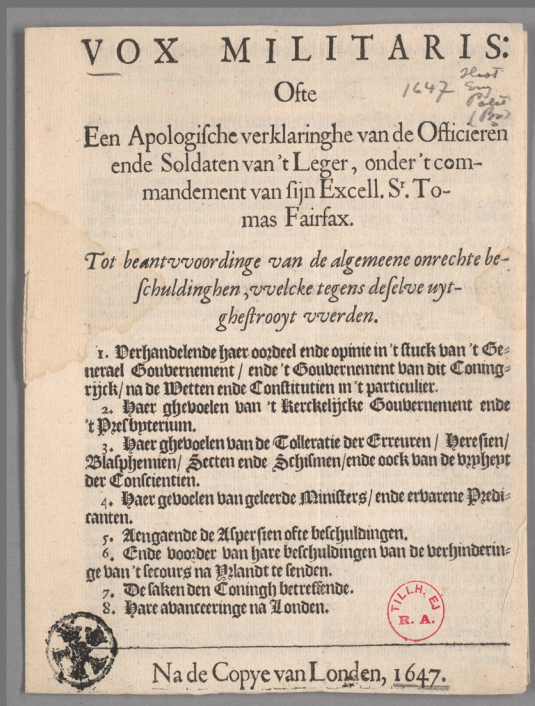

Vox militaris, ofte een apologische verklaringhe van de ...

Tryck // / I25 B II c Br. 1647

Tillkomstår 1647

Digitaliserad år 2019

VOX MILITARIS:

Ofte

1647
Hout
Sny
Paley
(1647)

Een Apologifche verklaringhe van de Officiieren
ende Soldaten van 't Leger, onder 't com-
mandement van fijn Excell. S^r. To-
mas Fairfax.

*Tot beantwoordinge van de algemeene onrechte be-
fchuldighen, vvelcke tegens defelve wyt-
gheftrooyt vverden.*

1. Verhandelende haer oordeel ende opinie in 't ftuck van 't Ge-
nerael Goubernement / ende 't Goubernement van dit Coning-
rijck / na de Wetten ende Constitutien in 't particulier.
2. Haer ghevoelen van 't Kerckelijcke Goubernement ende
't Prefbyterium.
3. Haer ghevoelen van de Colleratie der Erreuren / Herefien /
Blafphemien / Secten ende Schifmen / ende oock van de vyfheyt
der Confcientien.
4. Haer gevoelen van geleerde Ministers / ende erbarene Predi-
canten.
5. Aengaende de Afperfien ofte befchuldighen.
6. Ende voorder van hare befchuldighen van de verhin-
deringe van 't secours na Irlandt te fenden.
7. De faken den Coningh betreffende.
8. Hare avanceeringe na Londen.

Na de Cotype van Londen, 1647.

Of

En Apologische verklaringhe van de Officieren
ende Soldaten van 't leger, onder 't com-
mandement van sijn Excell. S. T. To-
mas Fairfax.

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Om onse Abbersarien ofte tegen sprekers den mondt te stoppen/
hebben wy dese Apologie tegens hun in den druck verveerdicht/ op
dat al de Werelt onse getrouwe meeninge te kennen ghege-
ven mach werden/ &c.

Voor eerst/ wert van ons injurieus/ schadelijck/ ende
valscheijck rappoort gedaen: dat wy de Digniteyten soecken te ver-
kleynen/ dat wy vpan den zyn van 't Goubernement/ specialijck re-
gen 't gene in ons Coningrijck gestabileert is / ende dat wy dit Co-
ningrijck soecken in confusie te bzingen/ soo wel in kerckelijcke als Wereldt-
lijcken standt.

Wengacnde het Generale Goubernement / is nooyt in onse ghedachten ghe-
weest per tegen 't selve voor te nemen; Inder waerheyt/ die het stricte gebiedt
in onse Armees gehadt hebben / konnen in 't minste sulcks van ons niet imagi-
neeren; Wy houden beter oorde dan ons tegen 't Goubernement te stellen/ ende
sy zyn weynigh beter dan onse gouberneerde laster-tongen die ons also soecken
te bekladden; Wy roepen Godt ende onse Conscientie tot ghetuyge: Dat wy
tot defensie van 't generale Goubernement / ende het wel geconstitueerde Gou-
bernement van dit Coningrijck in 't particulier/ de Wapenen eerst by der hant
genomen hebben/ ende zyn als noch bereyt/ ons leven daer by op te setten; Wy
zyn van den beginne deses Ouyloghs niet dese lasteringen bekladt dooz eenighe
grootte Leugentael- practiseerders/ die op Predick-stoelen/ dooz den Druck/ en-
de op andere maniere tegen ons uyt-geroepen hebben: Rebellige Armees/ Factieu-
se Armees/ Verclaynders der Digniteyten/ Verachters der Authoriteyt, ende Strijders
tegen 't Goubernement. Het is altyt een gebuyck geweest in alle Eeuwen: dat
de gene die hunne Opraynige beoonen wilden in Kerck ende Staet / altydt la-
sterlijck gebzandt hebben tegen de ghetrouwe Patriotten ende Wederstanders
der Opraynen; Wy en zyn de gene niet / die de Digniteyten soecken te niet te
doen/ dewijle het Gods Ouydomantie is; noch en zyn wy gock de gene niet/ die
onse Dypheyt (zynde Gods zegeninge) verwerpen sullen; Wy willen gaerne
den Keyser geuen wat des Keyseris Achtbaerheyt / ende Gode/ wat syne God-
lijcke Majesteit toe-behoort; Wy hebben liever een Goubernement dan geene;
wy en willen van een oprecht Goubernement niet scheyden / maer onse Ober-
heden/ 't zy Coningh ofte Parlement/ hare eere ende getrouwicheyt beoonen.

En tweeden/ wat aengaet 't Goubernement van dit Coningrijck in 't
particulier: Ons boozemen is altydt ende als noch van herten geweest/ dooz
oprechte middelen het selve te bevestighen / op dat peder een / van den grootsten
tot den kleynsten/ hare gerechticheyt verkrighen mogen; 't is peder een beheimt:
Judien in een Coningrijck Goubernement eenige onheyl ontstaet / dat d'een
de schult op d'ander leyt/ ende elck defendeert sijn sake; so gaet het met ons Co-
ningrijck/ behalven sal den Wyde niet ghetrossen werden / voor ende al eer de
sozake van ons verder uytgheeroept is / ende de Belhamels ghestraft zyn; de
Gemeente soude als dan in gerustheyt leven/ wanneer peder een syne gerechtig-
heyt genieten mochte: Godt Almachtigh (die tot desen tydt onse Armees ghe-
zegt heeft) kan gewygenisse geuen van onse rechtvaerdige sake/ dat wy niet

anders gefocht hebben dan des Coninghs / der Heeren / der Gemeenten / ende peder Onderlaet / vzedelijck mogen genieten hare gerechtigheyt.

Ten derden / ons gevoelen / aengaende de kerckelijcke saken / is aldus : Dat Spang Wallen niet in een bloet-badt sullen gelept werden / maer dat den Godt des Vzedes / den Prince des Vzedes / den Hepligen Geest des Vzedes / (wesen de het Woorjt des Vzedes) Tempelen van levendige Steenen sal berwecken / tot glozsp Hns Heplighen Raems ; Tegen dit vooz / kerckelijcke Gouvernemen hebben wy ons nopt gestelt / noch stellen sullen / ten sp wy beter gheinzozmeert werden ; daerom indien den Staet het Presbyterium bevesticht / wy en sullen ons daer nimmer tegen opposeeren ; alleenlijck moeten wy bekennen / dat wy tot voozstandt van vele kloecke Godt-gheleerde mannen ons devoir sullen aenwenden / dat sy uyt haren dienst niet gestelt werden / ten ware sy hun tegen 't wettelijcke Gouvernemen opposeerden ; ende die ons na-geven dat wy vyzheyt verfoecken vooz alderlepe Secten / konnen 't selve niet haer goet en bloedt niet bewijzen / want Godt (dien alles bekent is) nemen wy tot ghetupge / dat wy na geen ander Leeringe en trachten dan 't gene met Gods Woorjt over een komt / ende wenschen van herten dat alle ketterpen uytgeroept mogen werden ; So daer penant onder onse Armee is / die hem selven hier tegen opposeert / verfoecken wy / dat onse beschuldigers ons deselve bekent sullen maken / op dat wy haer satisfactie mogen doen van onse rechtvaerdige ende Chrijstelijcke sake ; het is waer / wy hebben onder onse Armee Presbyteriale, Independanten, Episcopale, Herdoopers , ende verscheyden andere opinien / niet tegghensaende / deselve zijn eerlijcke / rechtvaerdige / valliant / vertroude / ende roem-waerdighe Personen ; maer die de beste van de Keligie schijnen te zijn / werden dickwils de grootste muyt-makers bevonden / doch wy hopen met Godts hulpe haer sulcks op 't spoedighste te beletten / dewijle wy de Gemeente hunne ooghen gheopent / ende hare schalckheyt ontdeekt hebben / waer dooz sy een af-keer van hun krijghen.

Doozder wert tegen ons gepprocedeert / dat wy de Godt-gheleerde Pzedicanten in dit Coninghrijck soecken af te schaffen / ende het pzedicken des Euangeliums te beletten / ende daer-en-tegen verscheyden Secten ende onbequame Ministere in te voeren ; waer tegen onse antwoorde is : Dat wy de Leeraers des Goddelijcken Woorjts niet en soecken te dempen / ende by aldien eenighe Soldaten onder ons daer aen schuldigh zijn ; wy verhoppen dat d'Armee de sake onbekent is ; wy houden de Godlijcke Theologie in groote reputatie / ende wenschen van herten dat peder Gemeente met een Godlijcke Leeraer versien mach werden ; ende of daer eenighe Soldaten onder d'Armee waren die hun daer in te buypen gegaen hadden / so en konde daerom 't gantsche Leger niet beschuldigt werden.

Doozder werden wy beschuldigt / dat wy ons tegen de mainteneeringe van de Pzedicanten stellen ; Wy antwoorden : Dat dit van gelijcken een calummie is / die d'Armee te laste gelept wert ; doch wy moeten niet waerheyt bekennen / dat eenighe Leeraers / drie / vier / vijf / of 6000 pont Steerlings Jaerlijcks ghenieten / die wepnigh dienst daer vooz doen ; (ende onbequaem tot het Pzedick-ampt zijn) daer-en-tegen sommighe extraordinarie Gheleerde Mannen (sware Hups-houdinge hebbende) genieten qualijck so veel / dat sy haer daghelijckche noodduft daer van konnen hebben vooz hare Vrouwen ende Kinderen ; daerom wenschen

wenschen wy van herten / dat de gene die sware Hups houdinghe hebben / ende Godt-gheleerde mannen zijn / met grooter Tractement mochten versien / ende beter ozde daer in gestelt werde ; het doet ons van herten bezoeven als wy verstaen / dat sommighe Leeraers ghebreck liyden ; hoe souden wy dan hare mainteneeringhe soecken te beletten / dewijle onse begeerte is / dat hare gagie verbeteret werde / ende de Weduwen ende Weesen der selver / goede onderhoudinge moghen genieten.

Wy werden oock beschuldigt / dat wy veranderinge in de Keligie ende nieuwe Secten soecken in te voeren ; Wy antwoorden : Dat d'Armee in dit stuck oock valscheelijck beschuldigt wert ; 't Is waer / wy hebben in ons Leger verscheyden treffelijcke Geleerde Mannen / die op vele plaetsen in Engelandt eenighe onberstandighe Leeraers bestrafst hebben / die de eenvoudighe menschen niet anders en bedienden / dan 't voozlezen van 't gemeene Gebede-boeck / ende sommighe noch qualijck lesen konden / ende voerden al evenwel den name van Leeraers / daer wy eenige van uytgeroept hebben / ende dat de Soldaten van onse Armee (by gebreck van Goddelijcke Leeraers) sich onder malkander uyt Godes Woorjt vermaent hebben ; Wy wenschen van herten / dat peder Gemeente in Engelandt met Godt-gheleerde mannen versien mach werden / die de Leere des Euangeliums supberlijck / na Gods Woorjt pzedicken / ende dat alle valsche Leeraers ende Secten uytgeroept mogen werden. Doozder / werden ons noch meer andere sihandelijcke lasteringen na-gegeven : als dat wy 't seccours na Hlandt souden belet hebben / ende dat het bioet-vergieten van de armie Protostanten in Hlandt van ons ge-epscht sal werden / &c. Wy antwoorden : Dat de grootste pzetender van 't seccours na Hlandt te senden / de meeste beletters daer van geweest zijn ; laet al de Werelt oozdeelen / wat een groote couragie wy gehadt hebben om na Hlandt te gaen / ghelijck wy met verscheyden Petitionen bewijzen konnen ; doch wy moesten daer op 't laeste van swijgen / dooz dien vele van de beschuldighde Parlements-Heeren onse teghen-parthe waren / ende indien wy de sake stercker voozt-gedreven hadden / souden vele van de onse het met de Galghe hebben moeten bekoopen / ende dat soude onsen loon geweest hebben vooz onse getrouwe diensten van dit Coninghrijck van Engelandt. 't Is wel waer / dat daer na sommighe Officieren verkoopen waren om niet esnich volck van onse Armee derwaerts te gaen / maer bevindende / dat de vooz / Officieren onse tegen-parthe waren / ende ons verderf sochten / gelijck wy bewijzen konnen ; hadden wy dan geen reden om sulcks te refuseeren ? laet Hemel ende Erde hier van getupgenisse geven ; hadde men over ons vrome / getrouwe Officieren gestelt / wy souden inder haest so veel volcks uyt onse Armee by een gebzacht hebben / dat Hlandt over hare assistentie niet en soude hebben te klagen / ende in Engelandt volck genoeg gelaten / tot verskeringhe van haren Vrede / maer dooz hare onrechtvaerdige handelinghe is 't selve achter ghebleven.

Doozder wert ons te laste gelept / dat onse refuseeringhe van afghebanccht te werden / niet anders en streckt dan tot Rebelpe / ende dat wy daerom verscheyden Redenen des Parlements beschuldigt hebben / neffens andere blasphemien diemen ons na-gheeft ; ende dat onse advanceeringhe na London niet anders en streckt / dan om ons te verrijcken ; waer op wy antwoorden ;

Eerstelijck/ onse achterstallige peynningen niet betaelt zijnde/ wy appelleren teghen onse aduersarien: of wy geen reden en hebben om te versoeken 't ghene ons van rechtz wegen toe-komt? Kan penant (ja onse Vpanden selve) ons betuygen / dat wy ons hebben soeken te verrijcken met onser Vpanden goederen? hoe souden wy van onse Vrienden beschadighen? Godt is bekent/ met wat een pver ende affectie wy ghebracht hebben om het Coninghryck in welstant te brengen/ verlatende derhalven onsen Staet ende Trafique/ waerom wy en kinderen/ ende vele van onse Soldaten sullen behoeftigh werden om by haer Familie ende Vrienden moeten keeren. Is dat verrijcken? Ten tweeden/ onse Armee en was niet alleenlijck onbetaelt / maer daer en wiert oock geen rekeninge gemaect om de gene te contenteeren die ons alle nooddruft behandige hadden. Laet al de Werelt oordeelen of dat recht is: geen gelt te genieen vooz onsen tegenwoordigen dienst/ noch oock gheen hope te hebben van de betalinge der achterstallige peynningen? Ten derden: Ons is niet alleenlijck gheweygert onse achterstallige peynningen/ maer daer-en-boven noch ghedreyghet aen lijfen leven ghestraft te werden als wy daerom aensielden. Hadden wy dan geen reden om onse betalinge in te vozderen eer de af-danckinge geschiede? (alhoewel wy daerom op yedickstoelen/ dooz den Druck/ ende andersins/ gelasteret werden.) Wy zijn by een vergadert (op hope van betalinghe) om ons Landt vooz tyranye te beschermen/ tot preservatie van de Wyshedde/ Administratie der Justitie ende Wetten van't Landt/ tot behoudenijsse des Coninghs/ Privilegien des Parlementz/ ende tot bescherminge van de Onderfaten / t welck wy alles met pver betracht hebben.

Ons wert oock te laste gelept/ dat wy des Parlementz Privilegien soecken te verminderen. Wy wilden gaerne weten wat des Parlementz Privilegien waren? Die en zijn inners niet strydennde tegen de gerechtigheyt des Coningz ende syn volck/ maer tot bescherminge van deselve. Ende dat is 't gene daer na wy altydt getracht hebben. Hoe kan ons dan nagegeven werden/ dat wy die soecken te verminderen? Daer loopt daghelijcks een gemeen gheruchte: Wat beter is tot des volckz behoudenijsse: een Parlement ofte een Armee? Ec. Wy antwoozden: De voozgaende Declaratie/ Besluyten ende Ovdomantien van dit tegenwoozdige Parlement bevestigen de dingen die wy nu versoeken/ ende wy en begeeren anders niet dan 't gene sy ons met recht beloofte hebben te stabilereen. Laet het ghehele Coninghryck oordeelen/ of het Parlement niet schuldigh is hare beloften te achtervolgen; te weten: de verongelyckte behulphigh te zijn/ recht Oozdeel ende Justitie te administreren; Ende laet het volck getuygenijsse geven/ of dese dingen volbracht zijn. Doozder/ laet de reden plaetse hebben/ of sulck een Armee (die dooz auctoriteyt opgherecht is / te doen haer up eerste vermoogen om den Vzede in dit Coninghryck te bevestighen/ Syn Coninghlyche Persoon te preserveren/ de Privilegien des Parlementz/ ende de Gerechtigheyt des volckz te mainteneren/ ende die der vpanden macht ende aenslagen in dit Coninghryck te niet gebracht heeft / op het blote bevel van't Parlement afgedanckt kan werden? welck bevel dooz eenighe baet-soeckende in't Parlement (tot schade van't gemeene beste) hebben getracht te volvoeren / die wy niet waerdigh achten een plaetse in't Parlement te bekleeden / ende wiens voozgaende pzactijcken altydt gestreckt hebben tegen den welstant van't Coningh-

ninghryck/ ende noch da gelijcks doende zijn / om d'arme Onderfaten in 't verderf te brengen; ghelijck wy betoonen konnen met de Requesten van de luyden ten platten lande; versoekende/ dat wy niet afgedanckt mogen werden/ vooz en al eer dese ende andere dinghe meer geremedieert/ ende alsulcke personen uptgeroept zijn. Laet Hemel ende Erde ghetuyghen waer de groote sommen van penningen gebleven zijn/ die wy verschepden plaetsen (tot onser betalinghe) by een vergadert waren.

Ons wert noch te laste gelept/ dat wy den selven cours volgen (in 't opscheen der Ledenen upt 't Parlement) als den Coningh in voozgaende tijden ghedaen heeft; Wy antwoozden: Dat daer in een groot verschil is; Want den Coning gebuyckht een Sergiant des Armes / om hun upt den Hupse des Parlementz te vozderen/ te arresteeren/ ende in possessie te nemen; So en is onse doen te niet. Den Coningh quam met een groote menighe van Volck / met Helbaerden/ Svaerden/ ende Pistolen/ om hun met kracht wegh te halen; Wy versoeken/ dat 't Parlement hun selfs verskeren sal. De Coning dede haer dooz de Lantrechtters examineeren/ Ec. Wy versoeken dat de selve dooz 't Parlement mogen ge-examineert werden.

Wederom/ ons wert belast/ dat wy den Coningh segghen te willen beschermen/ om te beter onse Personagie te spelen / tot nadeel van sijne Coninghlyche Majesteit. Hier tegen hebben wy Verklaringe ghedaen in onse voozgaende Schriften: (ende protesteeren alnoch vooz Godt ende de Werelt) dat wy niet anders en soecken / dan den Welstandt des Coninghs in sijne behooyliche gherechtigheyt/ ende de Verskeringe/ Vzede/ ende behoudenijsse des Coninghrycks/ ende oock dat wy den Coningh / ende syn royale Posteriteit niet en soecken te krencken / maer te verlossen upt de handen der quade Staet-lieden / ende Hemt' hups by syn Parlement te brengen / soo haest de bevestiginge vanden Vzede/ ende de behoudenijsse des Coninghrycks in een vasten standt gebracht is.

Ende (tot een Besluyt) wy werden oock belast/ dat onse inguarteringe omtrent Londen niet anders en streckt / dan om ons te verrijcken met haer verderf. Wy antwoozden: Laet al de Werelt oordeelen/ of het tot eenighe ander eynde streckt; Van/ om dat ons Volck meestendeel in ende omtrent Londen getwoozben is; ende een groote menighe (specialijck onse Officieren) Inwoonders der Stadt Londen zijn/ hebbende aldaer hunne Vrouwen ende kinderen. Laet onse Vpanden oordeelen; Laet die van Bristol Dozsmouth ende andere Plaetsen speken/ of wy ons verrijckt hebben met 't verderf onser Adversarien/ of dat wy lust gehadt hebben om haer bloet te vergieten/ daer nocht ons haer lijf ende goet in onse macht gestaen heeft: Ja laet het ghehele Coninghryck (Vrienden ende Vpanden oordeelen/ of wy niet al onse blijft aen gewent hebben/ om een eynde te maken van desen Oozlogh met soo weynigh bloet slozringhe ende verderf des Volckz als ons mogelijck is geweest. Daerom verrouwen wy dat Godt onse rechtvaerdige sake beschermen sal/ ende alle Menschen als het schijnfel der Sonnen te kennen geven / ende onse Adversarien den mond stoppen ende gantsch te niet doen/ ende onse begeerte helpen upt-boeren/ op dat den Coningh/ de Heeren/ de Gemeenten/ ende peder Onderfaet mogen genieeten elck syn behooyliche gherechtigheyt / ende dat dit arme schudende ende bebende Coninghryck in een vasten ende vzedelijcken standt mach gestelt werden.

